

KLAGANDE

Per Bergmark
Familjens jurist
Box 330
901 07 Umeå

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Umeås dom den 10 mars 2016 i mål nr 220-16

SAKEN

Ersättning till offentligt biträde

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och tillerkänner Per Bergmark ytterligare ersättning med 7 290 kr varav 5 832 kr avser tidsspillan och 1 458 kr avser mervärdesskatt.

BAKGRUND

Förvaltningsrätten har inte funnit skäl att Per Bergmark för att fullgöra sitt uppdrag behövt personligen sammanträffa med sin klient. Enligt förvaltningsrätten hade klientens intressen lika väl kunnat tillgodoses genom att nödvändiga förberedelser genomfördes via t.ex. telefonsamtal. Yrkad ersättning för tidsspillan, dvs. 7 290 kr, i samband med sammanträffandet har därför inte medgetts.

YRKANDEN M.M.

Per Bergmark yrkar att han ska beviljas yrkad ersättning för tidsspillan. Han anför bl.a. följande. Klienten talar inte svenska och hade endast varit i Sverige ett fåtal månader när förhandlingen hölls i förvaltningsrätten. Att söka förklara processens beståndsdelar endast genom tal är påtagligt bekymmersamt om man jämför med vad ett personligt möte erbjuder. Sakfrågan som förvaltningsrätten behandlar är av oerhört stor vikt för de inblandade parterna. Klienten själv fann det viktigt att få ett personligt sammanträffande för att säkerställa en personkemi mellan ombud och part. Det personliga mötet är ett förtroendebyggande sådant även om man inte nödvändigtvis talar samma språk.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde, jämförd med 27 § rättshjälpslagen (1996:1619), har ett offentligt biträde rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt.

Med hänsyn till att klienten endast vistats en kort tid i Sverige före förhandlingen i förvaltningsrätten och inte behärskade svenska språket samt till vad Per Bergmark i övrigt anført finner kammarrätten att yrkad

ersättning ska utgå för tidsspillan i samband med det personliga sammanträffandet med klienten. Överklagandet ska därför bifallas.

Kammarrättens dom får enligt 7 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde inte överklagas.

Annika Sandström
tf. kammarrättspresident
ordförande

Torbjörn Eriksson
kammarrättsråd
referent

Göran Kemni
adjungerad ledamot

SÖKANDE

Socialnämnden i Skellefteå kommun
931 85 Skellefteå

MOTPART

1. Rama Safarani, 990722
Ulriksgratan 39
934 32 Kåge

Offentligt biträde: Biträdande jurist Lisa Claar
Igne Advokatbyrå
Vasagatan 19
903 29 Umeå

2. Yousif Safarani, 730202
Ulriksgratan 39
934 32 Kåge

Offentligt biträde: Biträdande jurist Per Bergmark
Familjens jurist
Box 330
901 07 Umeå

SAKEN

Beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om
vård av unga - LVU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att Rama Safarani ska beredas vård enligt 1 § andra stycket och 2 § LVU.

Beslutet om vård gäller omedelbart.

Ersättning ska betalas till Per Bergmark som offentligt biträde med 25 551 kr. Av ersättningen utgör 5 110 kr mervärdesskatt.

Ersättning ska betalas till Lisa Claar som offentligt biträde med 23 344 kr. Av ersättningen utgör 4 669 kr mervärdesskatt.

Sekretess enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå för de uppgifter om enskilds personliga förhållanden som förebringats vid rättens förhandling inom stängda dörrar och som inte tagits in i förvaltningsrättens dom.

YRKANDEN M. M.

Socialnämnden beslutade den 27 januari 2016 att Rama Safarani omedelbart skulle omhändertas med stöd av 6 § LVU. Beslutet har fastställts av förvaltningsrätten.

Socialnämnden yrkar i ansökan att Rama Safarani ska beredas vård enligt 1 § andra stycket och 2 § LVU. Vidare yrkar nämnden att beslutet om vård ska gälla omedelbart.

Yousif Safarani motsätter sig bifall till ansökan.

Rama Safarani medger bifall till ansökan.

Förvaltningsrätten har hållit muntlig förhandling i målet.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Enligt 1 § andra stycket och 2 § LVU ska den som är under 18 år beredas vård enligt LVU, om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas. En ytterligare förutsättning för att vård enligt LVU ska beredas den unge är att det kan antas att behövlig vård inte kan ges den unge med samtycke av den eller dem som har vårdnaden om honom och, när den unge fyllt 15 år, av honom eller henne själv. Vid beslut enligt LVU ska vad som är bäst för den unge vara avgörande.

UTREDNINGEN

Socialnämnden anför till stöd för ansökan bl.a. följande.

Rama är tillsammans med sin familj asylsökande. Hon kom till

Sverige i oktober 2015 tillsammans med sin pappa, fem yngre syskon, sin styvmamma Rohida och en av Rohidas döttrar. Ramas biologiska mamma är kvar i Syrien.

Den 26 januari 2016 inkom en orosanmälan från skolan med uppgifter om att Rama utsätts för våld i hemmet. Efter att en lärare uppmärksammat ett blåmärke i ansiktet och en svullen handled bröt Rama ihop och berättade att skadorna tillfogats av hennes pappa. Elevhälsan tog bilder av skadorna och bilderna har distribuerats till polisen i samband med anmälan om barnmisshandel. Dagen efter, när socialtjänsten träffade Rama, vidhöll hon sina uppgifter om att hon regelbundet utsätts för våld. Yousif förnekade att det förekommer våld i hemmet och samtyckte inte till familjehemsplacering.

Rama har beskrivit hur hon utsätts för hot, kontroll, kränkningar och fysisk bestraffning. Ramas pappa har slagit henne många gånger. Han slår henne över hela kroppen och hon har haft blåmärken tidigare men på ställen som inte syns. Hennes styvmamma brukar kalla henne dum och säga att hon inte är värd någonting. Styvmamman har slagit Rama och brukar uppmana pappan att slå. Vid det senaste tillfället slog Ramas pappa henne mot ansiktet två gånger och hon började blöda näsblod. Hon minns inte vad som gjorde att hennes handled blev svullen. Hon blir jätterädd när han slår och kan då inte koncentrera sig på vad som händer. Hon blev tillsagd att dra ner ärmarna och sminka över märket i ansiktet. Rama har vidare berättat att hon förväntas ta hand om sina småsyskon och göra alla sysslor hemma. Om hon inte sköter sina hushållssysslor får hon inte gå till skolan. Hon tillåts inte umgås med vänner på fritiden, ha telefon, använda internet, delta på idrott eller simning, ha en pojkvän och det är viktigt att hon kommer hem direkt efter skolan. Ramas plan var att stå ut med att bli illa behandlad till hon var 18 år och då flytta från familjen men hon klarar inte av att stå ut så länge.

Yousif förnekar att han använder våld gentemot Rama men medger att han knuffat henne i samband med bråket som föranledde anmälan. Han har förväntningar på att Rama ska hjälpa till i hemmet men menar att hon är lat och bara vill sova. Yousif har under träffarna med socialtjänsten uppgett olika förklaringar till hur Ramas skador uppkommit. Han har även uppgett att det är en skam för familjen att Rama inte bor med dem. Familjehemmet beskriver att det är tydligt att Rama inte vill vara till besvär och att de får begränsa henne så att hon inte ska ta på sig för mycket ansvar.

Det våld som förekommit mot Rama är ett omfattande familjevåld men även ett hedersrelaterat förtryck. Det finns en påtaglig risk att Rama vid en hemflytt även fortsättningsvis kommer utsättas för våld vilket allvarligt riskerar hennes hälsa och utveckling. Rama är i behov av fortsatt skydd från våld och fortsatt familjehemsvård. Eftersom Yousif motsätter sig detta kan vården inte ske på något annat sätt än med stöd av LVU.

Yousif Safarani uppger bl.a. följande

Det har inte förekommit misshandel, kränkningar eller ett hedersrelaterat förtryck. Han har aldrig slagit Rama eller någon annan, och hans fru har inte slagit Rama eller utsatt henne för kränkningar som kan innebära psykisk misshandel. Han tillåter överhuvudtaget inte att hans fru talar till de äldre barnen. Rama får träffa kamrater och ha den frihet en 17-åring ska ha. Det stämmer inte att Rama tvingas ta ett stort ansvar i hemmet. Hon brukar inte ens bädda sin säng själv, det gör hennes sexåriga syster. Han har inte straffat Rama genom att inte låta henne gå till skolan. De gånger hon varit frånvarande har hon varit på hälsocentral eller på folktandvården, vilket framgår av inlämnat underlag.

Enligt socialnämnden har han kommit med olika förklaringar till hur Ramas skador uppkommit men det beror på språkförbistringar. Han har inte motsatt sig utredningen och ställer sig positiv till stödinsatser men anser att det bästa

för Rama är att vara med sin familj. I utredningen finns inget övrigt underlag förutom vad Rama uppgivit. Det är orimligt att kräva av honom att han ska bevisa att något inte har hänt. De har en orolig situation till följd av asylprocessen och man kan tänka sig att det är lugnare och att det är bättre ekonomiska förutsättningar i familjehemmet. En anledning till att Rama lämnat dessa uppgifter kan vara att hon aldrig accepterat att en annan kvinna, hans fru, skulle ta hennes mammas plats.

Rama Safarani uppger bl.a. följande.

Hon utsätts för såväl fysisk som psykisk misshandel och situationen riskerar att eskalera efter att missförhållandena anmälts till myndigheter. Hennes pappa slår henne och även hennes styvmamma har slagit henne flera gånger. Hennes styvmamma brukar säga att hon är dum i huvudet och inte duger till annat än att göra saker hemma. Hon får inte välja de kläder hon vill utan måste ha de kläder som styvmamman anser är lämpliga. Hennes pappa säger att han inte förbjudit henne att göra något men hon har inte fått delta på idrottslektioner, inte delta när högtid skulle firas på skolan och får inte umgås med vänner. Efter det omedelbara omhändertagandet har hennes pappa försökt leta upp henne och försökt komma åt information via hennes vänner. Hon vågar inte gå i skolan och på grund av hennes rädsla närvarar de från annan ort under den muntliga förhandlingen. Hon är väldigt spänd och orolig att rätten inte ska tro på henne. Hon har inte ljugit, inte hittat på, inte valt att lämna för att hon är girig och vill ha saker. Om hon skulle tvingas återvända hem till sin pappa är hon rädd att de kommer slå henne mer än tidigare och förmodligen gifta bort henne.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Ansökan om vård

Socialnämnden har gjort gällande att det på grund av fysisk och psykisk misshandel finns en påtaglig risk att Rama Safaranis hälsa eller utveckling

skadas. Närmare bestämt har socialnämnden påstått att fadern och styvmodern kräver att Rama Safarani ska hjälpa till med hushållssysslor i stor omfattning och att hon utsätts för fysiskt och psykiskt våld om hon inte gör som hon blir tillsagd. Yousif Safarani har invänt att dessa uppgifter är helt oriktiga och att Rama Safarani inte ens orkar bädda sin egen säng.

Förvaltningsrätten konstaterar att Rama Safarani och Yousif Safarani har lämnat helt oförenliga berättelser. Det gäller inte bara frågan om misshandel har förekommit eller inte utan också hur hemsituationen i övrigt har sett ut och vad som förevarit innan familjen kom till Sverige.

I mål om beredande av vård enligt LVU har socialnämnden bevisbördan för att det finns förutsättningar för vård. LVU är dock en skyddslagstiftning för utsatta barn och beviskravet kan därför inte sättas ens tillnärmelsevis lika högt som i ett brottmål.

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2014 ref 46 uttalat bl.a. följande.

Barnet har en central plats i utredningen om förhållandena i hemmet. Det följer av LVU att barnets berättelse ska väga tungt i utredningen liksom barnets subjektiva upplevelse av hemförhållandena. Om ett barns uppgifter om misshandel eller andra allvarliga missförhållanden får stöd av utredningen i övrigt kan uppgifterna normalt läggas till grund för slutsatsen att sådana missförhållanden förekommit som ska ligga till grund för att ett tvångsombändertagande ska få ske. Men om det saknas annan utredning som ger tillräckligt stöd för barnets uppgifter om missförhållanden samtidigt som uppgiften förnekas av föräldrarna måste den som har att pröva frågan om vård ta ställning till om uppgifterna i sig framstår som tillförlitliga.

Förvaltningsrätten kan konstatera att socialnämndens utredning huvudsakligen bygger på vad Rama Safarani själv berättat. Yousif Safarani har invänt att Rama Safarani kan ha skäl att fara med osanning, dels eftersom hon aldrig accepterat hans nya fru, dels eftersom hon kan ha velat komma till ett familjehem där det är lugnare och där hon kan erbjudas en högre materiell standard. Dessa invändningar kan inte helt och hållet lämnas utan avseende.

Förvaltningsrätten konstaterar dock att Rama Safarani för skolpersonal, för socialtjänsten, för sitt offentliga biträde och inför rätten har beskrivit hur hon blivit utsatt för fysiskt och psykiskt våld i hemmet. Såvitt har framkommit har hennes berättelse vidhållits konsekvent och den innehåller inte några inslag av orimligheter eller överdrifter. Rama Safarani har beskrivit hur rädslan gör att hon inte kan koncentrera sig på vad som händer när hon blir misshandlad, och gett exempel på kränkningar och begränsningar hon utsätts för. Hon har beskrivit en oro för att förvaltningsrätten inte ska tro henne och en rädsla för vad som kommer att hända om hon tvingas återvända till sin familj. Anledningen till att hon började berätta var att en lärare frågade henne om skador som hon hade.

Mot bakgrund av det ovanstående anser förvaltningsrätten, även med beaktande av Yousif Safaranis invändningar, att Rama Safaranis berättelse framstår som trovärdig och tillförlitlig. Till detta kommer att Rama Safarani ostridigt har uppvisat skador, som också har dokumenterats, och att familjehemmet har beskrivit ett beteende som står i god överensstämmelse med Rama Safaranis beskrivning av hemförhållandena och i tämligen skarp kontrast till Yousif Safaranis beskrivning av hennes beteende i hemmet.

På grund av det ovan sagda anser förvaltningsrätten att utredningen i målet ger tillräckligt stöd för att Rama Safarani har utsatts för fysisk och psykisk misshandel i hemmet. På grund av denna misshandel finns det en påtaglig risk för att Rama Safaranis hälsa och utveckling skadas. Hon har därför behov av vård utanför hemmet och ett skyddsbehov. Redan på grund av skyddsbehovet måste vården ske med stöd av LVU. Till detta kommer att Yousif Safarani inte samtycker till en familjehemsplacering. Socialnämndens ansökan ska därför bifallas.

Ersättning till offentliga biträden

Av 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde och 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) följer att ett offentligt biträde har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt.

Både Per Bergmark och Lisa Claar har yrkat ersättning för tidsspillan för resa till ett personligt sammanträffande med sina klienter. Lisa Claar har därtill yrkat ersättning för utlägg för samma resa. Enligt förvaltningsrättens mening har det inte framkommit något skäl till att biträdena, för att fullgöra sina uppdrag, behövde sammanträffa personligen med sina klienter. Förvaltningsrätten anser att klienternas intressen lika väl hade kunnat tillgodoses genom att nödvändiga förberedelser genomfördes via t.ex. telefonsamtal. Per Bergmark och Lisa Claar har därför inte rätt till yrkad ersättning för tidsspillan respektive tidsspillan och utlägg för dessa resor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109 C)

Patrik Södergren

I avgörandet, som är enhälligt, har rådmannen Patrik Södergren samt nämndemännen Christina Edblom, Ulf Lejon Åström och Lennart Persson deltagit. Målet har föredragit av förvaltningsrättsnotarien Ellen Norin.